

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретична фонетика

Освітня програма

Перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 035.055 Романські мови та літератури (переклад
включно), перша – французька

Галузь знань

03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теоретична фонетика
Викладач (-і)	Бігун Ольга Альбертівна Воронько Галина Михайлівна
Контактний телефон викладача	0978047009 0507844131
E-mail викладача	olha.bihun@pnu.edu.ua halyna.voronko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	понеділок, о 15.00 год., ауд. 819
2. Анотація до курсу	
<p>Курс теоретичної фонетики є логічним продовженням курсу практичної фонетики. Цей курс читається на третьому році навчання і призначений для студентів спеціальності 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно).</p> <p>Даний курс спрямований на поглиблення і систематизацію знань студентів з фонетичних особливостей французької мови та формування системних знань в галузі теорії фонології та сучасних концепцій теорії фонемі як такої. Особлива увага приділяється вивченню артикуляційної бази французької мови та особливостям фонетики в територіальних варіантах, перш за все національних.</p> <p>Основними організаційними формами навчання є лекційні заняття та практичні заняття. Лекції покликані підвищити інтерес студентів до глибшого самостійного вивчення питань курсу. практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання з курсу, сформулюють у студентів систему поглядів про основні фонетичні явища у французькій мові зокрема. Курс вивчається у 1-му семестрі і завершується теоретичним модулем (залік). Лекційна тематика базується на вивченні основних фонетичних теорій, явищ та понять і має науково-пізнавальну спрямованість. На практичних заняттях розглядаються найбільш проблемні питання курсу як у вигляді дискусій, так і у формі доповідей і презентацій студентів. Курс викладається французькою мовою.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є поглиблення і систематизація знань студентів з фонетичних особливостей французької мови та формування системних знань в галузі теорії фонології та сучасних концепцій теорії фонемі як такої. Особлива увага приділяється вивченню артикуляційної бази французької мови та особливостям фонетики в територіальних варіантах, перш за все національних.</p> <p>У зв'язку з цим курс передбачає такі цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> • закріпити і розширити знання студентів з фонетики, здобуті при вивченні курсу "Вступ до загального мовознавства"; • систематизувати елементи фонетичної теорії, засвоєні студентами при вивченні нормативного курсу з практичної фонетики; • поглибити знання всіх компонентів фонетичної будови сучасної французької мови в їх системі і в зіставленні з фонетичною будовою рідної мови; • ознайомити студентів (в загальних рисах) з сучасними методами фонетичного дослідження та основними фонетичними поняттями. 	
4. Компетентності та результати навчання	
<p>Засвоєння навчальної дисципліни має забезпечити у студентів формування таких компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями, засвоювати комплекс 	

знань, умінь і ставлень, необхідний для особистісної реалізації, розвитку, соціальної інтеграції та працевлаштування;

- здатність здійснювати пошук, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності;
- здатність використовувати французьку мову у професійній діяльності, що передбачає знання фахової термінології та вміння використовувати її у професійному мовленні;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні;
- здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди французької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному);
- застосовувати отримані знання у власній науково-дослідницькій діяльності.

У результаті навчання студент повинен :

- узагальнювати отримані теоретичні знання з курсу;
- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;
- володіти фактичним матеріалом з теоретичної фонетики французької мови;
- мати наукову уяву про основні поняття (базоволінгвістичні та фонетичні): звук, фонема, фонологія, орфоєпія, інтонація, наголос, темп, тембр, пауза, синтагма, фраза тощо; специфіку вимови французьких голосних і приголосних, стилі французької вимови та їх особливості, теорію фонем та їх варіантів, поділ фраз на ритмічні групи, сегментацію мовного потоку, орфоєпічну норму французької літературної мови; основні особливості звукової будови французької мови, методи та принципи лінгвістичного, анатомофізіологічного та акустичного аспектів мовлення.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття

Загальна кількість годин

лекції	20 год.				
практичні	10 год.				
самостійна робота	60 год.				
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність			Курс (рік навчання)	Обов'язкови й/ вибірковий
5-й	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька			III-й	обов'язковий
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завда ння, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Фонетика як лінгвістична дисципліна. Місце фонетики як підрозділу мовознавства. Її зв'язок з іншими науками.	Лекція 1; Самостійна робота	Література до Тем 1-5: 1. Андрієвська Е.М., Дем'яненко М.Я. Сучасна французька вимова. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. 225 с.	2 год; 4 год.	10 балів 5 балів	1-й тиждень семестру
Тема 2 . Предмет фонетики. Фонологія як сучасний етап розвитку фонетики. Теоретичне та практичне значення фонетики.	Лекція 2 Самостійна робота	Див. вище	2 год. 4 год.		2-3-й тиждень семестру
Тема 3. Звукова будова мови. Лінгвістичний, акустичний та анатомофізіологічний аспекти аналізу звуків.	Лекція 3 Самостійна робота	Див. вище	2 год. 4 год.	5 балів	4-й тиждень семестру
Тема 4. Будова мовного апарату. Активні та пасивні органи мови.	Практичне заняття 1; Самостійна робота	Див. вище	2 год. 4 год.	10 балів	1 практичне заняття, 5-й тиждень семестру

	йна робота			5 балів	
Тема 5. Теорія фонеми. Фонема та звук. Варіанти фонеми.	Лекція 4; Практичне заняття 3 Самостійна робота	Див. вище	2 год. 2 год. 4 год.	10 балів	2 практичне заняття, 5-6 й тиждень семестру
Тема 6. Фонетизм французької мови. Вокалізм: його основні риси. Чергування фонем. Фонетичні (позиційні) чергування. Чергування голосних в залежності від стилю мови. Випадне [ə].	Лекція 5; Практичне заняття 4 Самостійна робота	<u>Література до Тем 6-9:</u> 1. Андрієвська Е.М., Дем'яненко М.Я. Сучасна французька вимова. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. 225 с. 2. Дем'яненко М.Я. Вступний курс фонетики французької мови. Київ: Вища школа, 1971. 143 с. 3. Bourciez E. Et J. Phonétique française Etude historique. Paris, 1967. P. 164.	2 год. 2 год. 10 год.	10 балів 5 балів	3 практичне заняття, 6-7 й тиждень семестру
Тема 7. Консонатизм та його основні риси.	Лекція 6 Самостійна робота	Див. вище	2 год. 10 год.		8-й тиждень семестру
Тема 8. Артикуляторна класифікація голосних та приголосних французької мови. Відмінні риси французьких голосних та приголосних.	Лекція 7 Самостійна робота	Див. вище	2 год. 4 год.		9-й тиждень семестру
Тема 9. Склад та фонетичний	Лекція 8.	Див. вище	2 год.	10 балів	10-й тиждень

складоподіл. Теорія мускульного напруження. Сегментація мовного потоку. Синтагма як значеннева група. Фраза як значеннева єдність.	Самостійна робота		4 год.	5 балів	семестру
Тема 10. Принципи членування мовного потоку. Теорії складоподілу. Мелодія. Інтонаційна теорія П. Делатра. Інтонація і тип речення.	Практичне заняття 4; Самостійна робота		2 год. 4 год.		11-й тиждень семестру
Тема 11. Стилiстичний аспект французької мови. Стилi мовлення. Мовний ритм. Ритмічна група. Типи ритмічних груп. Ритмомелодика. Мелодика розповідного, питального та спонукального речення.	Лекція 9 Самостійна робота		2 год. 4 год.		12-й тиждень семестру
Тема 12. Просодія та інтонація. Функції наголосу. Типи наголосу у французькій мові. Функції та компоненти інтонації. Зв'язування. Правила обов'язкового, факультативного та	Лекція 10. Практичне заняття 5 Самостійна		2 год. 2 год. 4 год.		13-й тиждень семестру

забороненого вживання зв'язування. Типи зв'язування. Функції зв'язування.	робота				
Підготовка до підсумкової контрольної роботи	Самостійна робота	Див. вище	60 год.		Підсумковий контроль 14-й тиждень семестру
Підсумкова контрольна робота				25 балів	15-й тиждень
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Система контролю знань студентів здійснюється через: – поточний контроль – (1) усне опитування на семінарських заняттях, (2) тестові завдання, які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з курсу та практичних навичок володіння студентами англійським мовленням; – підсумковий контроль – підсумкова контрольна робота: тестові завдання, які охоплюють матеріал змістового модуля 1.				
Вимоги до письмової роботи	<p>Підсумкова контрольна робота – тестові завдання, які охоплюють матеріал змістового модуля 1.</p> <p>Тест складається з 25 завдань формату «множинний вибір», виконання яких демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів соціокультурної та соціолінгвістичної компетенції. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. виправлений з неправильної на правильну – 0,5 бала. Нерозбірливо написана, невірна відповідь, її відсутність – 0 балів.</p> <p>Зразок завдання підсумкової контрольної роботи (тесту):</p> <p>Les organes passifs de l'appareil phonateur sont ...</p> <ol style="list-style-type: none"> les alvéoles, le larynx, les cavités nazales le palais dur avec les alvéoles, les dents, les cavités nazales la langue, les alvéoles, les dents le palais mou, le palais dur avec les alvéoles, les dents <p>Перелік питань, які виносяться на підсумкову контрольну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> Phonétique et son objet. Branches de la phonétique Liens avec d'autres disciplines linguistiques. L'orthoépique du français. Styles de la langue française. Fautes phonétiques et phonématiques. Base articulatoire. Caractéristique des voyelles et des consonnes 				

	<p>françaises.</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Formation des sons. 10. Différenciation des voyelles et des consonnes françaises. 11. Le phonétisme français. 12. Le vocalisme du français. 13. Le consonatisme du français. 14. Théories de la syllabe. 15. Théorie de la tension musculaire. 16. Construction des syllabes en français. 17. Modifications des phonèmes. 18. Assimilation. 19. Dissimilation. 20. Accomodation. 21. Dilation vocalique. 22. Alternances des phonèmes. 23. Alternances vivantes. 24. Alternances historiques. 25. Accentuation en français. 26. Syntagme. Groupe rythmique. 27. Liason. Types de liaison. Enchaînement. 28. Phrases. Types de phrases. 29. Phrases énonciatives. 30. Phrases interrogatives.
<p>Практичні заняття</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Усне опитування з теми практичного заняття; • Тестові завдання формату «множинний вибір», які мають на меті перевірити рівень теоретичних знань з теми практичного заняття. <p>Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання. Так, 5 балів студент отримує за вичерпну відповідь з теоретичного питання, яке розглядається, за умови її оформлення відповідно до норм усного англійського мовлення.</p> <p>4 бали – за повну відповідь, проте з однією-двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок.</p> <p>3 бали – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок.</p> <p>2 бали – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, які порушують акт комунікації, унеможливають розуміння змісту висловленого.</p> <p>Тестові завдання: 5/10 завдань формату «множинний вибір», виконання яких передбачає вибір правильного варіанту відповіді на питання теми, що розглядається на практичному занятті. Правильний варіант відповіді оцінюється в 1 бал. Виправлений з неправильного на правильний – 0,5 бала. Нерозбірливо написана, невірна</p>

	<p>відповідь, її відсутність – 0 балів. Зразок завдання тесту до теми: L'orthoépie étudie l'ensemble des règles de ... a) la prononciation b) la perception c) l'écriture d) la langue</p>																								
Самостійна робота	<p>Контрольні заходи самостійної роботи студентів включають поточний і підсумковий контроль. Форми поточного контролю: 1) усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми (зарах/незарах); 2) письмове фронтальне опитування в кінці практичного заняття (5-10 хв). Консультації та поточний контроль проводяться згідно з розкладом додаткових занять.</p>																								
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент допускається до підсумкового контролю за умови отримання не менше 32 балів за аудиторну та самостійну роботу.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Контроль</th> <th>Аудитор на робота</th> <th>Самостійна робота</th> <th>Підсумкова контроль на робота</th> <th>Всього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ваговий коефіцієнт</td> <td>10</td> <td>5</td> <td>5</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Максимальна кількість балів</td> <td>50</td> <td>25</td> <td>25</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td></td> <td>„5” – 50 „4” – 40 „3” – 30 „2” – 20</td> <td>„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10</td> <td>„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Контроль	Аудитор на робота	Самостійна робота	Підсумкова контроль на робота	Всього	Ваговий коефіцієнт	10	5	5		Максимальна кількість балів	50	25	25	100		„5” – 50 „4” – 40 „3” – 30 „2” – 20	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10	
Контроль	Аудитор на робота	Самостійна робота	Підсумкова контроль на робота	Всього																					
Ваговий коефіцієнт	10	5	5																						
Максимальна кількість балів	50	25	25	100																					
	„5” – 50 „4” – 40 „3” – 30 „2” – 20	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10	„5” – 25 „4” – 20 „3” – 15 „2” – 10																						
7. Політика курсу																									
<ul style="list-style-type: none"> • Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини. • У випадку пропуску 5 чи більше лекційних/ семінарських занять без поважної причини, студент може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його/її підсумкова оцінка буде знижена; • Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю; • Студент має брати активну участь у семінарських заняттях; • Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення питань на лекційних і семінарських заняттях; • Студент на свій вибір має підготувати один виступ/реферат/презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення; • Студент може перескласти будь-яку тему семінарського заняття; • Студент може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно»; 																									

- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету;
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література

1. Андрієвська Е.М., Дем'яненко М.Я. Сучасна французька вимова. Теорія і практика: Навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004. 225 с.
2. Дем'яненко М.Я. Вступний курс фонетики французької мови. Київ: Вища школа, 1971. 143 с.
3. Abdessemed, Nadjiba, & Samir Abdelhanmid, 2015 : "Conception d'un didacticiel pour la phonétique progressive du FLE dans l'enseignement universitaire algérien", Synergies Algérie 22, 207-216 [disponible en file:///C:/Users/rana%20kandeel/Desktop/modifications/abdessemed_abdelhanmid.pdf].
4. Abry, Dominique, 2008 : "Phonétique française et pédagogie de la prononciation" [<http://www.ac-grenoble.fr/casnav/accueil/enseigner-FLE-FLS/index.php?post/2012/07/11/Phon%C3%A9tique-fran%C3%A7aise-et-p%C3%A9dagogie-de-la-prononciation#Ancre0>, date de récupération : 1er février 2017].
5. Bourciez E. Et J. Phonétique française // Etude historique. Paris, 1967. P. 164.
6. Galisson, Robert, & Daniel Coste, 1976 : Dictionnaire de didactique des langues, Paris: Hachette.
7. Léon P. et M. Introduction à la phonétique corrective. Paris: Hachette et Larousse, 1987. 98 p. (електронний варіант)
8. Lerond A. Dictionnaire de la prononciation. Paris: Larousse, 1980. 589 p. (електронний варіант)
9. Yousif, Deya-Eldin, 1999: Réalisation des voyelles du français standard par des arabophones du Qatar : étude phonétique contrastive. Thèse de doctorat en Phonétique, sous la direction de René Gsell. Université de Paris III.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.unil.ch/ling/page12580.html>
2. <http://www.linguistes.com/phonetique/phon.html>
3. <http://post.queensu.ca/~lessardg/Cours/215/chap2.html>
4. <http://french.chass.utoronto.ca/linguistique/prosodie/pmartin/index.html>
5. <http://www.accents-de-france.fr.st/>
6. <http://valibel.fltr.ucl.ac.be/linghist/exercicesph.html>

Викладач _____